

BRITT ENGDAL

Var inte rädd

LÄSFÖRSTÅELSE

KAPITEL 1

sliten (sida 5, rad 10), **väl använd, inte ny längre**
steg hörs (sida 6, rad 5), **man hör att någon går**
växlar en hastig blick (sida 6, rad 12), **tittar snabbt på varandra**
cellgifter (sida 7, rad 9), **medicin mot cancer**
slutna (sida 8, rad 10), **stängda**
duntäcke (sida 9, rad 6), **ett varmt täcke med fjädrar i**

1. Var sitter de någonstans?
 2. Hur mår huvudpersonen?
 3. Vad heter huvudpersonen?
 4. Vad säger läkaren?
- Berätta vad Ulla har fått veta. Hur mår hon?

KAPITEL 2

snyftar (sida 11, rad 10), **gråter**

anar (sida 12, rad 1), **misstänker, tror**

obotlig (sida 12, rad 15), **går inte att bota, man kan inte bli frisk**

stirrar (sida 13, rad 4), **tittar**

skäggstubb (sida 14, rad 8), **kort skägg**

1. Vem är Hanna?
2. Vad betyder det att "det lyser om henne"?
3. Hur mår Hanna?
4. Vad har Hanna att berätta?
5. Vilken relation har Ulla till sin dotter?

KAPITEL 3

planlöst (sida 15, rad 2), **utan planer, hit och dit, virrigt**

kaktus (sida 15, rad 8), **växt med taggar**

käck (sida 16, rad 8), **pigg, glad**

föreläsningar (sida 17, rad 5), **lektioner**

lättad (sida 17, rad 7), **inte orolig längre, inte rädd längre, lugn**

1. Varför kan Ullas man inte följa med till sjukhuset?
2. Vem är det som ringer?
3. Vad säger Helena?
4. Vad vet du om Helena?

KAPITEL 4

krusigt (sida 18, rad 9), **lockigt, inte rakt**

apparat (sida 19, rad 8), **maskin**

matt (sida 20, rad 5), **jättetrött, svag**

kopplar om (sida 21, rad 11), **byter plats på**

smygande värk (sida 22, rad 5), **värk som kommer sakta**

yr (sida 23, rad 1), **det snurrar i huvudet**

stapplar (sida 23, rad 1), **går ostadigt, vinglar**

kräkas (sida 23, rad 5), **spy, få upp maten igen**

avlägset (sida 24, rad 1), **långt borta**

frossa (sida 24, rad 11), **skaka och frysa fast det inte är kallt**

våt (sida 25, rad 4), **blöt**

1. Vad håller Annika i handen?
 2. Vad har Annika för jobb?
 3. Vad ska Ulla göra om hon behöver gå på toaletten?
 4. Vad är det första Ulla får in i kroppen?
 5. Vad tänker Ulla på när hon blundar?
- Berätta vad som händer Ulla på sjukhuset.

KAPITEL 5

smittad (sida 28, rad 3), **få någon annans sjukdom**

1. Hur mår Ullas man?
2. Varför backar han när hon kommer?
3. Varför blir Ullas man besviken?
4. Varför får Ulla inte äta krämiga ostar?
5. Vad är det som gör att Ulla och hennes man börjar skratta?

KAPITEL 6

irrar (sida 30, rad 5), **flackar**, är inte stadiga

tulpaner (sida 31, rad 3), **blommor**

samtalet går trögt (sida 32, rad 5), det är svårt att prata

1. Vem är Siv?
2. Vad är det med Sivs ögon? Varför?
3. Varför var det jobbigt för Ulla och Siv att prata, fast de var gamla vänner?

KAPITEL 7

uppblåst (sida 33, rad 3), **full med luft**

ömhet (sida 35, rad 17), **kärlek**, **värme**

1. Hur mår Ulla?
 2. Vem är det som ringer?
 3. Varför ringer han till Ulla varje dag?
 4. Hur känner sig Ulla efter samtalet?
 5. Vad vill Ullas man bjuda på?
- Berätta hur du tror att Ullas man känner sig. Varför tror du att han känner sig så?

KAPITEL 8

peruk (sida 38, rad 1), **hår som inte är ens eget, hår som man kan ta av som en mössa**

morsa (sida 40, rad 5), **mamma**

sega sötsaker (sida 41, rad 8), **godis**

förbannad (sida 41, rad 12), **arg**

krogen (sida 41, rad 15), **restaurang där man dricker alkohol**

1. Vad gör Marie med håret?
2. Vad har Marie opererat bort?
3. Vad ska Marie göra efter behandlingen?
4. Varför ser Ulla på Marie med beundran?
5. Varför blev Marie arg på sina vänner?

- Beskriv Marie. Hur verkar hon vara?

KAPITEL 9

stigen (sida 44, rad 1), **en smal väg i skogen**

knäpp (sida 45, rad 11), **tokig**

1. Det står att kvällarna är ljusare. Vilken årstid är det?
2. Vad berättar Ulla för Siv om sin sjukdom?

KAPITEL 10

dement (sida 47, rad 9), **en sjukdom som gör att man glömmer bort saker**

1. Vad är det som Ulla glömmer när hon ska betala?
- Berätta vad Ulla tänker och känner i kapitlet. Vad tänker hon om sin man?
Vad är hon rädd för?

KAPITEL 11

virkar (sida 49, rad 2), **handarbetar**

rätar (sida 51, rad 5), **gör rak, här: sätter sig rakt**

1. Vad vet Ulla om sitt barnbarn?
2. Vad pratar de om på teven?
3. Vad är det för känsla som de alla har upplevt?
4. Har Ullas man upplevt tomhet?
5. Varför tycker Ulla att hon har haft tur?

KAPITEL 12

flödar (sida 54, rad 6), **rinner fritt, ingenting hindrar**

1. Hur har Ullas värden blivit?
2. Hur känner Ulla sig?
3. Vad känner Ulla på Hannas mage?
4. Varför känner Ulla en sådan lycka?

KAPITEL 13

på vid gavel (sida 56, rad 2), **så mycket det går**

ta i famn (sida 56, rad 2–3), **krama**

flint (sida 58, rad 11), **där män tappat sitt hår på huvudet**

1. Vem är det som ringer?
2. Hur har Ullas man dukat bordet?
3. Vad menar Ulla med "just nu är det en bra stund"?

YRKESSVENSKA

Ordförståelse

ett sjukhus (s.5, rad 1) en plats där sjuka människor får hjälp

ett väntrum (s.5, rad 1) ett rum där man väntar (t.ex. på sjukhus)

blod (s.5, rad 8) en röd, viktig vätska som finns i kroppen

cancer (s.5, rad 9) en svår sjukdom

en sköterska (s.6, rad 6) samma som sjuksköterska, en person med lägre utbildning än läkare som hjälper patienter på vårdcentral eller sjukhus

att bli sämre (s.7, rad 8) att inte må lika bra som förut

ett cellgift (s.7, rad 9) medicin som patienter med cancer ofta får

en behandling (s.7, rad 10) vård

frisk (friskare) (s.8, rad 15) inte sjuk (inte lika sjuk som förut)

en sjukdom (s.12, rad 11) ett problem med hälsan

obotlig (s.12, rad 15) som inte går att bota/hjälpa (t.ex. sjukdom)

feber (s.13, rad 8) en hög temperatur i kroppen

en sjukhussäng (s.18, rad 2) en säng för patienter på sjukhus

att sticka in (en nål) (s.18, rad 13) att stoppa in, att föra in

en slang (s.19, rad 1) en sorts rör (t.ex. med medicin)

en ställning (s.19, rad 2) en konstruktion

döende (t.ex. person) (s.21, rad 7) någon som snart dör

en antikropp (s.21, rad 15) ämnen i kroppen som hjälper en att bli frisk när man har en infektion

en värk (s.22, rad 5) en smärta

blek (s.22, rad 17) utan färg, vit

att kräkas (s.23, rad 5) att få upp mat från magen genom munnen

att få frossa (s.24, rad 11) att börja skaka i kroppen, ofta på grund av feber

att tåla (s.24, rad 14) att kunna ta (t.ex. medicin), att inte vara allergisk eller känslig mot något

en trötthet (s.25, rad 19) när man är trött

att bli smittad (s.28, rad 3) att få sjukdom från en annan person

en bakterie (s.29, rad 9) en mycket liten organism som kan ge infektion

skallig (s.38, rad 2) utan hår

att orka (s.42, rad 1) att ha krafter för att kunna göra något

svett (s.46, rad 7) en vätska som man får på huden när man blir varm

dement (s.47, rad 9) när en person börjar glömma saker ofta på grund av att personen blir gammal

att andas (s.54, rad 13) att dra in luft

Uppgift 1.

Vilka ord passar? Fyll i meningarna med hjälp av orden från rutan.
OBS! Orden kan användas bara en gång.

a) värk b) tål c) väntrum d) andas e) cancer
f) bli smittad g) dement h) friskare i) obotlig j) blek

1. Vi sitter i sjukhusets _____ och väntar på att träffa läkaren.
2. Hon hade _____. Därför ville läkaren få pröva med cellgifter för att hjälpa henne.
Då kunde hon kanske bli _____.
3. Hon hade en _____ sjukdom. Det betyder att inga mediciner kunde hjälpa henne att bli frisk igen.
4. Jag känner en stark _____ i ryggen idag. Jag tränade kanske för mycket igår.
5. Du är så _____! Mår du inte bra? Har du feber?
6. – Finns det någon medicin som du inte _____?
– Ja. Jag är allergisk mot Alvedon.
7. Är du förkyld? Kom inte till skolan idag, jag vill inte _____.
8. Min morfar blev _____ när han var 85 år gammal. Han mindes inte någon i sin familj.
9. Det är viktigt att _____djupt när man blir stressad.

Uppgift 2.

Läs dialogen mellan Ulla och läkaren. Spela upp dialogen med din klasskamrat.

Läkaren: – Hej, Ulla! Hur är det med dig idag? Mår du bättre?

Ulla: – Hej! Tyvärr, mår jag inte bra alls. Jag är mycket trött och får ofta feber.

Läkaren: – Jag fick resultatet på det blodprov som du lämnade förra veckan. Det ser inte bra ut. Jag tycker att vi ska pröva med cellgifter.

Ulla: – Cellgifter?! Måste vi verkligen göra det?

Läkaren: – Ja, det tycker jag.

Ulla: – Hur många behandlingar ska jag få?

Läkaren: – Jag tror att det räcker med sex. Sedan ska vi se hur dina blodprover ser ut. Du behöver inte oroa dig. Det kommer att bli bra.

Ulla: – Jag förstår. Tack. När ska jag börja?

Läkaren: – Du kan börja redan på måndag. Vi har tid kl. 9. Kan du komma då?

Ulla: – Javisst. Jag kommer.

Läkaren: – Bra. Den första behandlingen känns ofta jobbig. Jag ska träffa dig igen efter att du har gjort minst tre behandlingar. Går det bra?

Ulla: – Det går bra. Tack. Vi ses då.

Läkaren: – Hej då, Ulla!

Ulla: – Hej då!

Uppgift 3.

Läs en dialog till mellan Ulla och läkaren. Spela upp dialogen med din klasskamrat.

Läkaren: – Hej, Ulla! Jag är så glad att se dig! Hur mår du nu? Du ser mycket friskare ut!

Ulla: – Hej! Tack! Jag mår verkligen mycket bättre. Jag orkar mer och får nästan aldrig feber.

Läkaren: – Det var riktigt bra att höra!

Ulla: – Har du fått resultatet på mitt senaste blodprov?

Läkaren: – Ja, det har jag fått. Det ser mycket bättre ut än innan behandlingarna.

Ulla: – Är jag frisk nu?

Läkaren: – Tyvärr. Din sjukdom är obotlig. Det betyder att du aldrig kommer att bli helt frisk. Jag är ledsen. Men cellgifterna gjorde att din sjukdom är nästan borta. Det betyder att du kommer att må väldigt bra länge.

Ulla: – När kommer febern och tröttheten tillbaka då?

Läkaren: – Det vet vi inte. Om du äter bra, är ute mycket, sover tillräckligt, vilar någon timme på dagen och regelbundet tar din medicin, kan du må så bra som nu i flera år. Det blir dåliga dagar ibland, men du behöver inte oroa dig för det.

Ulla: – Det låter bra.

Läkaren: – Du ska träffa mig en gång i månaden för att lämna blodprov. Du kan kontakta mig när du vill om du inte mår bra eller undrar något.

Ulla: – Tack så mycket för allt! Vi ses om en månad.

Läkaren: – Det gör vi. Ta hand om dig! Hej då!

Ulla: – Hej då!

Facit uppgift 1.

1. Vi sitter i sjukhusets **väntrum** och väntar på att träffa läkaren.
2. Hon hade **cancer**. Därför ville läkaren få pröva med cellgifter för att hjälpa henne. Då kunde hon kanske bli **friskare**.
3. Hon hade en **obotlig** sjukdom. Det betyder att inga mediciner kunde hjälpa henne att bli frisk igen.
4. Jag känner en stark **värk** i ryggen idag. Jag tränade kanske för mycket igår.
5. Du är så **blek**! Mår du inte bra? Har du feber?
6. – Finns det någon medicin som du inte **tål**?
– Ja. Jag är allergisk mot Alvedon.
7. Är du förkyld? Kom inte till skolan idag, jag vill inte **bli smittad**.
8. Min morfar blev **dement** när han var 85 år gammal. Han mindes inte någon i sin familj.
9. Det är viktigt att **andas** djupt när man blir stressad.

